

Itä-Suomen aluehallintovirasto
Peruspalvelut, oikeusturva ja luvat

Etelä-Savon hyvinvointialueen aluehallitus

Valvonta-asia

Valvonnan kohde

Etelä-Savon hyvinvointialue, omavalvonta

Ratkaisu

Itä-Suomen aluehallintovirasto ilmaisee käsityksensä, että valvonta-asiantuntijoiden niukan sosiaalihuollon koulutuksen ja työkokemuksen vuoksi etenkin sosiaalihuollon palvelutuotannossa tulee kiinnittää erityistä huomiota valvontaan ja perehdyttää palvelutuotannon henkilöstöä siihen, jotta omavalvonta toimii lain edellyttämällä tavalla.

Itä-Suomen aluehallintovirasto ilmaisee käsityksensä, että valvontalain 34 §:n mukaisia tarkastuksia tulee tehdä riittävästi myös terveydenhuollon toimintayksiköihin.

Jatkovalvonta

Itä-Suomen aluehallintovirasto pyytää Etelä-Savon hyvinvointialuetta toimittamaan aluehallintovirastolle 1.11.2025 mennessä selvityksen toimenpiteistä ja niiden toteuttamisesta epäkohtailmoituslomakkeen ja omavalvontaohjelman tarkentamisesta vastatoimikiellon osalta aluehallintoviraston kirjaamoon ja merkitsemään asiakirjaan avin diaarinumero ISAVI/10909/2024.

Pyydetyt selvitykset voi toimittaa aluehallintovirastojen suojattuun sähköpostiin (<https://turvaviesti.avi.fi>, käyttäen kirjaamo.ita@avi.fi sähköpostiosoitetta) tai postitse alla olevaan osoitteeseen.

Itä-Suomen aluehallintovirasto, kirjaamo
PL 2
13035 AVI

Asian vireilletulo

Itä-Suomen aluehallintovirasto havaitsi, että Etelä-Savon hyvinvointialueelta ei ollut juuri tullut sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta annetun lain (741/2023, myöhemmin valvontalaki) 34 §:n mukaisia sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen tarkastuskertomuksia Itä-Suomen aluehallintovirastoon.

Vuoden 2024 aikana sosiaalipalvelujen tarkastuskertomuksia oli tullut aluehallintovirastoon yhteensä 21, joista pääosa oli vammaisten palveluja koskevia tarkastuskertomuksia yhteensä 17 kappaletta. Lastensuojelun palveluja koskevia valvontalain 34 §:n mukaisia tarkastuskertomuksia ei ollut saapunut yhtään. Vanhusten/ikäihmisten palveluja koskevia tarkastuskertomuksia oli toimitettu aluehallintovirastoon vuoden 2024 aikana neljä kappaletta.

Terveydenhuollon palvelujen tarkastuskertomuksia oli tullut aluehallintovirastoon yhteensä viisi, joista kaksi koski mielenterveys- ja päihdepalveluita, yksi ensihoitoa ja kaksi erikoissairaanhoidon osastohoitoa. Itä-Suomen aluehallintovirastolle heräsi huoli omavalvonnan toimivuudesta Etelä-Savon hyvinvointialueella.

Aluehallintovirasto pyysi 19.2.2025 hyvinvointialueen aluehallitukselta selvitystä asiaan.

Lausunto ja selvitykset

Aluehallintovirastolla on ollut asiaa selvittäessään käytettävissään 15.4.2025 saapunut Etelä-Savon hyvinvointialueen antama lausunto ja selvitys, jonka on allekirjoittanut hallintopäällikkö Antti Laurikainen. Lausuntoon sisältyi kuvaus omavalvonnan prosessista, johtamisesta, sen tasoista, omavalvonnan raportoinnista, henkilökunnan ilmoitusvelvollisuudesta sekä kopio Etelä-Savon hyvinvointialueen omavalvontaohjelmasta.

Saadun selvityksen mukaan Etelä-Savon hyvinvointialue on toteuttanut vuonna 2024 yhteensä 63 valvontalain 34 §:n mukaista valvontakäyntiä, joista suunniteltuja 51. Näistä 8 on kohdistunut ikääntyneiden palveluihin, 5 terveysterveystarpeisiin ja 38 sosiaalipalveluihin. Sosiaalipalveluiden tarkastuksista 5 kohdistui lastensuojelupalveluihin. Tarkastuskertomukset on lähetetty aluehallintovirastoon, osa kuitenkin alkuvuodesta 2025.

Hyvinvointialue pyysi tekemään aluehallintovirastoa teknisen tarkastuksen hyvinvointialueelta tulleista tarkastuskertomuksista, koska hyvinvointialueen sekä aluehallintoviraston lukemat tarkastuskertomuksista eivät täsmänneet valvonta-asian vireilletulon aikaan.

Hyvinvointialueella omavalvontaa toteutetaan kolmessa eri tasossa: työntekijän henkilökohtainen omavalvonta, yksikkökohtainen omavalvonta ja järjestämisvastuussa olevan hyvinvointialueen omavalvonta. Tavoite on varmistaa, että asiakkailta ja potilailta on yksiköissä turvallista ja palvelut ovat laadukkaita.

Omavalvonnan toimeenpanon tueksi on omavalvonnan sisältöjä mukaileva omavalvonnan vuosikello, jonka mukaan teemat käydään systemaattisesti läpi kalenterivuoden aikana toimialueilla.

Työntekijöille on pidetty nauhoitettu ”Omavalvonta työn arjessa” -koulutus, joka kuuluu myös perehdytysohjelmaan. Valvontayksikkö on järjestänyt henkilöstölle valvontalain 29 §:n mukaisesta ilmoitusvelvollisuudesta Teams-koulutusta ja informoinut asiasta valvontakäyntien yhteydessä. Henkilökunnalle on järjestetty myös ”Henkilökunnan ilmoitusvelvollisuus” -koulutus. Koulutuksessa on korostettu sitä, ettei ilmoittajaan saa kohdistua minkäänlaisia vastatoimia ilmoituksen johdosta.

Yksikön esihenkilö käsittelee epäkohdat, korjaa ne ja raportoi palvelupäällikölle ja valvontatiimille. Valvontatiimi ilmoittaa valvontaviranomaiselle ne poikkeamat, joita ei saada omavalvonnallisesti korjattua. Jos valvontaviranomainen siirtää asian omavalvonnallisesti käsiteltäväksi, valvontatiimi toteuttaa yksikköön reaktiivisen valvontakäynnin.

Hyvinvointialue ilmoittaa omavalvonnallisina toimenpiteinä tarkentavansa valvontalain 29 §:n mukaista epäkohtalomaketta sekä omavalvontaohjelmaa saman lain 5 momentin vastatoimikiellon osalta.

Valvontatiimin toiminta

Selvityksen mukaan valvontayksikössä työskentelee neljä valvonta-asiantuntijaa ja heidän esihenkilönänsä toimii hallintopäällikkö. Valvonta-asiantuntijoilla on taustalla joko terveydenhuollon tai sosiaalihuollon koulutus. Kolmella heistä myös yliopistotutkinto. Toimialajohtajat, palvelualuejohtajat ja -päälliköt, tulosaluepäälliköt, johtajaylilääkäri, sosiaali- ja integraatiojohtaja sekä ikääntyneiden palvelujen kehittämisasiantuntija käsittelevät myös valvonta-asioita.

Valvonta-asiantuntijat työskentelevät toimistotyöajassa (36,75 viikkotyötuntia). Heidän työpanoksestaan kohdentuu sosiaali- ja terveydenhuollon valvontakäyntien suunnitteluun toteutukseen laskennallisesti 2,2 htv:tä. Muita keskeisiä valvontalain ohjaamia työtehtäviä ovat asiakas- ja potilasturvallisuuden, turvallisen lääkehoidon sekä lääkintälaiteturvallisuuden kokonaiskoordinaatio. Jälkimmäisenä mainittuun tehtävään on kuitenkin tarkoitus kohdentaa lisäresurssia vuoden

2025 aikana. Valvonta-asiantuntijoiden tehtäväkuva on päivitetty vuonna 2024 ja asiantuntijoilla on oma vastuualueensa.

Valvonta-asiantuntijoille on järjestetty koulutusta (esim. vakavien vaaratapahtumien tutkinta). Sotepalvelutuottajien valvontaan liittyvää perehtymistä ja osaamisen kehittämistä on pyritty edistämään vertaisoppimisen ja yhteisten työpajapäivien kautta, jossa on käyty läpi ja päivitetty valvontaan liittyviä ohjeita ja prosesseja. Lisäksi valvonta-asiantuntijat ovat suorittaneet täydentäviä koulutuksia ja opintoja sekä osallistuneet alan kansallisten yhteistyöverkojen toimintaan sekä aluehallintoviraston ja Valviran järjestämiin tilaisuuksiin.

Etelä-Savon hyvinvointialueen valvontaan kohdennetut resurssit mahdollistavat omavalvonnan ja valvontalain 34 §:n tarkastuksien suunnitelmallisen tekemisen tällä hetkellä noin 80 tarkastuskäynnin volyyymillä. Resurssointi on suhteellisen niukka toiminnan laadun kehittämisen näkökulmasta ja tiimin pieni koko sisältää avainhenkilöriskejä. Näitä pyritään kuitenkin hallitsemaan osaamisen aktiivisella kehittämisellä ja monipuolisilla tehtäväkuvilla.

Aluehallintoviraston ratkaisun perustelut

Sovelletut oikeusohjeet

Aluehallintovirastosta annetun lain (896/2009) 6 §:n 1 momentin mukaan aluehallintovirasto huolehtii sille säädettyjen tehtävien hoitamisesta toimialueellaan ja käyttää sille kuuluvaa toimivaltaa siten, kuin siitä tässä tai muussa laissa säädetään.

Sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta annetun lain (741/2023, valvontalaki) 32 §:n 2 momentin perusteella aluehallintovirasto valvoo toimialueellaan sosiaali- ja terveysten palvelujen järjestämisen ja tuottamisen lainmukaisuutta ja antaa siihen liittyvää ohjausta.

Saman lain 9 §:n 1 momentin mukaan palveluntuottajalla on oltava riittävästi toiminnan edellyttämää henkilöstöä. Lisäksi asiakas- ja potilastyöhön osallistuvaan henkilöstöön voi tarvittaessa sisältyä myös vuokratyönä tai alihankintana toiselta palveluntuottajalta hankittu sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöstö. Tällöin edellytyksenä kuitenkin on, että kyseinen sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstö toimii työsopimukslain (55/2001) 1 luvun 7 §:n 3 momentissa tarkoitetulla tavalla palveluntuottajan johdon ja valvonnan alaisena tai muun sopimuksen perusteella palveluntuottajan ohjauksessa. Asiakas- ja potilastyöhön osallistuvan henkilöstön määrän on oltava riittävä asiakkaiden ja potilaiden määrään sekä heidän hoitonsa, avun, tuen ja palvelujen tarpeeseen sekä siinä tapahtuviin muutoksiin nähden.

Saman pykälän 2 momentin mukaan henkilöstöllä on oltava palveluntuottajan toiminnan edellyttämä, asianmukainen koulutus ja riittävä osaaminen ja ammattitaito ottaen huomioon tuotettavien palvelujen sisältö ja palveluja käyttävät asiakkaat ja potilaat. Henkilöstöltä edellytettävään koulutukseen vaikuttavat tuotettavien palvelujen sisältö ja asiakkaiden tai potilaiden palvelujen tarve. Palveluntuottajan on lisäksi huolehdittava siitä, että henkilöstö osallistuu riittävästi ammatilliseen täydennyskoulutukseen. Täydennyskoulutuksen sisällössä on otettava huomioon henkilöstön peruskoulutus, työn vaativuus ja tehtävien sisältö.

Valvontalain 10 §:n mukaan sosiaali- ja terveydenhuollon palvelun on oltava laadukasta, asiakaskeskeistä, turvallista ja asianmukaisesti toteutettua. Terveysdenhuollon toiminnan on perustuttava näyttöön ja hyviin hoito- ja toimintakäytäntöihin. Toiminnan johtamisessa on oltava sellaista asiantuntemusta, joka tukee laadukkaan ja turvallisen hoidon ja huolenpidon sekä palvelujen kokonaisuutta, eri ammattiryhmien yhteistyötä sekä hoito- ja toimintatapojen kehittämistä. Palveluntuottaja vastaa asiakkaalle ja potilaalle alihankintana hankituista sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista sekä omien työntekijöiden, vuokratyövoiman tai alihankintana hankittujen työntekijöiden toteuttamista sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista. Palveluntuottajan on nimettävä palveluyksikköön vastuuhenkilö tai eri palvelualoille vastuuhenkilöitä, joiden on johdettava palvelutoimintaa ja valvottava, että palvelut täyttävät niille säädetty edellytykset koko sen ajan, kun palveluja toteutetaan. Vastuuhenkilöllä on oltava toiminnan edellyttämä, asianmukainen koulutus, kokemus ja ammattitaito. Vastuuhenkilöllä on oikeus käsitellä salassapitosäynnösten estämättä sellaisia palveluntuottajan toiminnassa muodostuvia potilas- ja asiakastietoja sekä muita tietoja, jotka ovat välttämättömiä hänelle kuuluvien johto- ja valvontatehtävien hoitamiseksi.

Valvontalain 23 §:n 1 momentin mukaan palvelunjärjestäjän on varmistettava omavalvonnalla sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviensä lainmukainen hoitaminen. Palvelunjärjestäjän on valvottava toimintaansa siten, että sosiaali- ja terveydenhuolto on sisällöltään, laajuudeltaan ja laadultaan sellaista kuin asiakkaiden ja potilaiden tarve ja turvallisuus edellyttävät. Palvelunjärjestäjän on otettava toiminnassaan huomioon, että sosiaalihuollon asiakkaiden ja potilaiden palvelut toteutetaan yhdenvertaisesti.

Valvontalain 26 §:n 1 momentin perusteella palvelunjärjestäjän ja useammassa kuin yhdessä palveluyksikössä palveluja antavan palveluntuottajan on laadittava vastuulleen kuuluvista tehtävistä ja palveluista omavalvontaohjelma sähköisesti ja julkaistava se julkisessa tietoverkossa tai muulla niiden julkisuutta edistävällä tavalla.

Palveluntuottajan omavalvontaohjelma kattaa kaikki palveluntuottajan palveluysiköt.

Saman pykälän 2 momentin mukaan omavalvontaohjelmassa on määriteltävä, miten palvelunjärjestäjän 23 §:ssä ja palveluntuottajan 27 §:ssä tarkoitettujen veloitteiden noudattaminen järjestetään ja toteutetaan. Omavalvontaohjelmassa on todettava, miten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen toteutumista, turvallisuutta ja laatua sekä asiakkaiden ja potilaiden palvelujen yhdenvertaisuuden toteutumista seurataan ja miten havaitut puutteellisuudet korjataan. Omavalvontaohjelman osana on myös päivittäisen toiminnan sisältämät palveluysiköiden omavalvontasuunnitelmat ja lääkehoitosuunnitelmat.

Valvontalain 27 §:n 1 momentin mukaan palveluntuottajan on valvottava oman toimintansa ja alihankkijan toiminnan laatua ja asianmukaisuutta sekä asiakas- ja potilasturvallisuutta. Palveluntuottajan on laadittava palveluysiköittäin päivittäisen toiminnan laadun, asianmukaisuuden ja turvallisuuden varmistamiseksi sekä asiakas- ja potilastyöhön osallistuvan henkilöstön riittävyyden seurantaan varten omavalvontasuunnitelma, joka kattaa kaikki palveluysikössä palveluntuottajan ja sen lukuun tuotetut palvelut. Omavalvontasuunnitelmaan on sisällytettävä kuvaus vaaratapahtumien ilmoitus- ja oppimismenettelystä.

Saman pykälän 2 momentin mukaan palveluntuottajan on otettava huomioon palveluysikön omavalvontasuunnitelmaa tehtäessä ja muutettaessa palveluysikön palveluja saavilta asiakailta ja potilailta, heidän omaisiltaan ja läheisiltään sekä palveluysikön henkilöstöltä säännöllisesti kerättävä palaute. Palveluysikön omavalvontasuunnitelmaa tehtäessä ja muutettaessa on otettava huomioon myös valvontaviranomaisten antama ohjaus ja päätökset.

Saman pykälän 3 momentin mukaan palveluntuottajan on tehtävä omavalvontasuunnitelma sähköisesti ja julkaistava se julkisessa tietoverkossa tai muulla sen julkisuutta edistävällä tavalla sekä pidettävä omavalvontasuunnitelma julkisesti nähtävänä palveluysikössä. Palveluysikön omavalvontasuunnitelmassa kuvatus toiminnan toteutumista on seurattava ja seurannassa havaitut puutteellisuudet on korjattava. Seurannasta on tehtävä selvitys ja sen perusteella tehtävät muutokset on julkaistava neljän kuukauden välein julkisessa tietoverkossa tai muulla niiden julkisuutta edistävällä tavalla sekä pidettävä julkisesti nähtävänä palveluysikössä. Salassapidettäviä tietoja ei saa julkaista.

Saman pykälän 4 momentin mukaan palveluntuottaja ja vastuuhenkilö vastaavat siitä, että omavalvontasuunnitelmaa toteutetaan päivittäisessä toiminnassa palveluja tuottaessa. Palveluysikön omavalvontaan sisältyvää palvelujen laadun ja asiakas- ja potilasturvallisuuden

varmistamista ja palvelujen kehittämistä toteuttaa palveluntuottajan henkilökunta.

Valvontalain 29 §:n 1 momentin mukaan palveluntuottajan on ilmoitettava välittömästi salassapitosäännösten estämättä palvelunjärjestäjälle ja valvontaviranomaiselle palveluntuottajan omassa tai tämän alihankkijan toiminnassa ilmenneet asiakas- ja potilasturvallisuutta olennaisesti vaarantavat epäkohdat sekä asiakas- ja potilasturvallisuutta vakavasti vaarantaneet tapahtumat, vahingot tai vaaratilanteet sekä muut sellaiset puutteet, joita palveluntuottaja ei ole kyennyt tai ei kykene korjaamaan omavalvonnallisin toimin.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto (Valvira) voi antaa valvontalain 31 §:n 2 momentin perusteella tarkempia määräyksiä omavalvontasuunnitelman sisällöstä, laatimisesta ja seurannasta. Valvira on antanut määräyksen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajan palveluyksikkökohtaisesta omavalvontasuunnitelmasta (V/42106/2023). Määräys on tullut voimaan 15.5.2024 ja on voimassa toistaiseksi. Määräys koskee sekä julkisesti että yksityisesti tuotettuja sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja ja sitä sovelletaan kunkin palveluntuottajan toiminnan laajuuden ja luonteen mukaan.

Valvontalain 33 §:n 1 momentin perusteella valvontaviranomainen ryhtyy tietoonsa tulleen valvonta-asian perusteella niihin toimenpiteisiin, joihin se asiakas- tai potilasturvallisuuden varmistamisen tai lain noudattamisen kannalta katsoo olevan aihetta.

Valvontalain 34 §:n 1 momentin mukaan valvontaviranomaisten on tarvittaessa toimittava yhteistyössä keskenään ja muiden viranomaisten kanssa hoitaessaan tässä laissa säädettyjä tehtäviä.

Saman pykälän 2 momentin mukaan palvelunjärjestäjän on ilmoitettava välittömästi salassapitosäännösten estämättä valvontaviranomaiselle palveluntuottajan tai tämän alihankkijan toiminnassa ilmenneet asiakas- ja potilasturvallisuutta olennaisesti vaarantavat epäkohdat sekä asiakas- ja potilasturvallisuutta vakavasti vaarantaneet tapahtumat, vahingot tai vaaratilanteet sekä sellaiset puutteet, joita ei ole korjattu annetusta ohjauksesta huolimatta.

Saman pykälän 4 momentin mukaan palvelunjärjestäjän ja valvontaviranomaisen on lähetettävä toisilleen salassapitosäännösten estämättä tiedoksi laatimansa tarkastuskertomukset, jotka koskevat palvelunjärjestäjälle palveluja tuottavan palveluntuottajan tai tämän alihankkijan toimintaa. Tarkastuskertomus voidaan lähettää teknisten rajapintojen avulla.

Valvontalain 38 §:n 1 momentin mukaan, jos sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämisessä, tuottamisessa tai toteuttamisessa havaittu puute, virheellisyys, laiminlyönti tai muu epäkohta ei anna aiheutta 39 §:ssä tarkoitettuihin toimenpiteisiin, valvontaviranomainen voi saattaa palvelunjärjestäjän tai palveluntuottajan, palveluyksikön vastuuhenkilön tai virheellisestä toiminnasta vastuussa olevan henkilön tietoon käsityksensä lain mukaisesta menettelystä tai kiinnittää edellä mainittujen tahojen huomiota toiminnan asianmukaiseen järjestämiseen ja tuottamiseen sekä hyvän hallinnon vaatimuksiin.

Saman pykälän 2 momentin perusteella valvontaviranomainen voi myös kehottaa palvelunjärjestäjää tai palveluntuottajaa, palveluyksikön vastuuhenkilöä tai virheellisestä toiminnasta vastuussa olevaa henkilöä korjaamaan todetun puutteen tai muun epäkohdan. Jos edellä tarkoitettuja toimenpiteitä ei voida asian kokonaisarviointiin vaikuttavat seikat huomioon ottaen pitää riittävinä, valvontaviranomainen voi antaa edellä mainituille tahoille huomautuksen vastaisen varalle.

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021, järjestämislaki) 4 §:n 1 momentin mukaan hyvinvointialueen on suunniteltava ja toteutettava sosiaali- ja terveydenhuolto sisällöltään, laajuudeltaan ja laadultaan sellaisena kuin asiakkaiden tarve edellyttää. Asiakkaan yksilöllisestä palvelutarpeen ja hoidon tarpeen arvioinnista säädetään erikseen. Palvelut on toteutettava yhdenvertaisesti, yhteen sovitettuina palvelukokonaisuuksina sekä hyvinvointialueen väestön tarpeet huomioon ottaen lähellä asiakkaita. Palveluja voidaan koota hyvinvointialueen alueella suurempiin kokonaisuuksiin silloin, kun palvelujen saatavuus ja laadun turvaaminen edellyttävät erityisosaamista tai kalliita investointeja tai kun palvelujen tarkoituksenmukainen, kustannusvaikuttava ja tehokas toteuttaminen edellyttävät sitä. Palvelujen kokoamisesta suurempiin kokonaisuuksiin valtakunnallisesti ja hyvinvointialueiden välisen sopimuksen perusteella säädetään 9, 36 ja 39 §:ssä. Edellä mainitun pykälän 2 momentin mukaan hyvinvointialueen on turvattava järjestämisvastuullaan olevien sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen esteettömyys ja saavutettavuus.

Järjestämislain 8 §:n 1 momentin mukaan hyvinvointialue vastaa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä alueellaan ja on järjestämisvastuussa asukkaidensa sosiaali- ja terveydenhuollosta. Järjestämisvastuun sisällöstä säädetään hyvinvointialueesta annetun lain 7 §:ssä. Edellä mainitun pykälän 2 momentin mukaan hyvinvointialueella on oltava riittävä osaaminen, toimintakyky ja valmius vastata sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä ja sen on huolehdittava asukkaidensa palvelutarpeen mukaisesta sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen saatavuudesta kaikissa tilanteissa. Järjestämisvastuunsa toteuttamiseksi hyvinvointialueella on

oltava palveluksessaan toiminnan edellyttämä sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöstö sekä hallinnollinen ja muu henkilöstö, hallinnassaan asianmukaiset toimitilat ja toimintavälineet sekä muut tarvittavat toimintaedellytykset. Lisäksi hyvinvointialueella on oltava järjestämisvastuunsa toteuttamisen edellyttämä riittävä oma palvelutuotanto.

Asian arviointi ja johtopäätökset

Etelä-Savon hyvinvointialueen tarkastuskertomukset

Itä-Suomen aluehallintovirasto on uudelleen tarkastanut asianhallintajärjestelmästä Etelä-Savon hyvinvointialueelta saapuneet valvontalain 34 §:n mukaiset tarkastustulokset. Aluehallintovirasto on huomannut virheellisyyttä luvuissa johtuen siitä, miten asianhallintajärjestelmään hakuun laitetaan asiasanoja ja miten saatuja tuloksia on suodatettu. Myös asioiden merkitsemisen tavoissa on ollut virheellisyyttä aluehallintovirastossa. Tämä on aiheuttanut sen, että aluehallintovirasto on saanut asianhallintajärjestelmästä virheelliset luvut, jotka poikkeavat Etelä-Savon hyvinvointialueen lausunnossa todetuista luvuista. Aluehallintovirasto pahoittelee virhettä.

Aluehallintovirasto toteaa, että uudelleen tarkasteltuna uusilla hakusanoilla ja suodatuksilla luvut ovat melko täsmäävät Etelä-Savon hyvinvointialueen lausunnon lukujen kanssa. Lastensuojelupalveluihin tehtyjä tarkastustuloksia on toimitettu aluehallintovirastoon asianhallintajärjestelmän antamien lukujen mukaan 10 vuoden 2024 aikana, kun taas hyvinvointialueen luku on 5.

Saadun selvityksen mukaan tarkastuksia on terveydenhuollon yksiköihin tehty vuonna 2024 ainoastaan 5, joka on alle 8 % tehdyistä tarkastuksista. Itä-Suomen aluehallintovirasto ilmaisee käsityksensä, että valvontalain tarkastuksia tulee tehdä riittävästi myös terveydenhuollon toimintayksiköihin. Aluehallintovirasto toteaa, että omavalvonta on terveydenhuollossa uusi asia, joka on tullut aiemman potilas- ja asiakasturvallisuuden käsitteen tilalle. Tällöin tulee kiinnittää erityistä huomiota terveydenhuollon omavalvontaan.

Valvonta-asiantuntijoiden resurssi ja sosiaalihuollon tuntemus

Aluehallintovirasto toteaa, että toimitetun henkilöstötaulukon mukaan valvonta-asiantuntijoista kukaan ei ole sosiaalihuollon laillistettu ammattihenkilö ja työkokemukset koostuvat kapea-alaisesti sosiaalihuollon palveluista. Suurin osa valvontatyöstä kohdentuu kuitenkin aluehallintoviraston näkemyksen mukaan sosiaalihuollon palveluihin.

Aluehallintovirasto toteaa, että sosiaali- ja terveydenhuollon valvontakäyntien suunnitteluun ja toteutukseen ilmoitettu laskennallinen 2,2 htv:tä valvonta-asiantuntijoiden työpanoksesta, on palveluysikkömäärä huomioiden melko niukka.

Itä-Suomen aluehallintovirasto ilmaisee käsityksensä, että valvonta-asiantuntijoiden niukan sosiaalihuollon koulutuksen ja työkokemuksen vuoksi etenkin sosiaalihuollon palvelutuotannossa tulee kiinnittää erityistä huomiota valvontaan ja perehdyttää palveluntuotannon henkilöstöä siihen, jotta omavalvonta toimii lain edellyttämällä tavalla.

Etelä-Savon hyvinvointialueen omavalvonnalliset toimenpiteet asiassa

Etelä-Savon hyvinvointialueen lausunnon mukaan valvontalain 29 §:n mukaista epäkohtailmoituslomaketta ja omavalvontaohjelmaa tarkennetaan valvontalain 29 §:n 5 momentin vastatoimikiellon osalta kevään 2025 aikana. Itä-Suomen aluehallintovirasto pyytää Etelä-Savon hyvinvointialuetta toimittamaan aluehallintovirastolle 1.11.2025 mennessä selvityksen edellä mainituista toimenpiteistä ja niiden toteuttamisesta aluehallintoviraston kirjaamoon.

Asia ei anna aluehallintovirastolle aihetta enempään.

Muutoksenhaku

Tämä päätös ei sisällä sellaista oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 6 §:n 1 momentissa tarkoitettua ratkaisua, johon voi hakea valittamalla muutosta.

Sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta annetun lain (741/2023) 43 §:n 1 momentin mukaan hallinnolliseen ohjaukseen ja kehotukseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Lisätietoja

Lisätietoja antaa tarvittaessa sosiaalihuollon ylitarkastaja Kirsi Harju ja terveydenhuollon ylitarkastaja Anne Kejonen, puh. 0295 016 000 (vaihde).

Juristi

Taija Liukkonen

Sosiaalihuollon ylitarkastaja

Kirsi Harju

Päätöksen laatimiseen on osallistunut terveydenhuollon ylitarkastaja Anne Kejonen.

Jakelu ja suoritemaksu

Etelä-Savon hyvinvointialue, jota pyydetään antamaan päätös tiedoksi asiassa lausunnon ja selvityksen antaneille.

Päätös on maksuton.

Itä-Suomen aluehallintovirasto
Postiosoite: PL 2, 13035 AVI
Puhelinvaihde: 0295 016 000
kirjaamo.ita@avi.fi | www.avi.fi

Tämä asiakirja ISAVI/10909/2024 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument ISAVI/10909/2024 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Liukkonen Taija 13.08.2025 14:48

Esittelijä Harju Kirsi 13.08.2025 14:45